

Wijk: Slachthuisbuurt in Haarlem
Thema Sociaal-economisch-ruimtelijk

**Informatie t.b.v. de startconferentie van het project
'nieuwe coalities voor de wijk' op 14 september**

Korte schets van de problematiek in Haarlem Slachthuisbuurt

De Slachthuisbuurt ligt centraal in Haarlem, net buiten het stadscentrum. Het is een oude arbeidersbuurt met een kleinschalig karakter, in latere perioden vaak uitgebreid met kleine nieuwbouwprojecten en vernieuwd door sloop en inbreiding. De Slachthuisbuurt bestaat uit krap 3.000 woningen, waarvan 85% in bezit is van de corporaties. Het aandeel eengezinswoningen bedraagt 60%.

In 2004 telde de Slachthuisbuurt 5.769 inwoners, in de buurt is in de afgelopen twee decennia met name de jongere bevolking weggetrokken, met als gevolg dat de bevolking in de Slachthuisbuurt sterk vergrijsd is (aandeel 65-plussers van 18%). De Slachthuisbuurt telt relatief veel allochtonen, ruim 28% van de bevolking is van allochtone afkomst, waarvan veel van Turkse herkomst. Het inkomensniveau in de buurt is laag (18,9% lager dan het Haarlemse gemiddelde), bovendien duidt het hoge werkloosheidspercentage en het hoge percentage bijstandsontvangers op een lage maatschappelijke positie.

Speerpunten

1. Omvorming tot kraamkamer van de Haarlemse woningmarkt, door m.n. sociale maatregelen.
2. Doorontwikkeling naar gemengd stedelijk milieu (aanpak bedrijventerrein, herinrichting openbare ruimte, samen met bewoners herstructureren).

Het adoptieteam

Het adoptieteam van Haarlem bestaat uit:

- Mevrouw Hilda van der Molen (wethouder voor o.a. Sociale Zaken en Welzijn)
- Dhr. E.J. (Bert) de Vries, plv. DG Ruimtelijk Ondernemen en Innovatie van EZ.
- Mevrouw drs. C.P. (Ella) Vogelaar, adviseur, tevens voorzitter van de brancheorganisatie voor reïntegratiebedrijven BOABOREA.

De minister van Verkeer en Waterstaat, drs. K.M.P (Karla) Peijs, is de adoptieminister.

Aanpak en beoogde resultaten per 1 mei 2007

De doelstellingen voor de wijk op de lange termijn zijn als volgt:

1. Omvorming tot kraamkamer van de Haarlemse woningmarkt, door m.n. sociale maatregelen.
2. Doorontwikkeling naar gemengd stedelijk milieu (aanpak bedrijventerrein, herinrichting openbare ruimte, samen met bewoners herstructureren).

Hiertoe zijn en worden meerjarenprogramma's opgesteld (tot ± 2012). Een aantal maatregelen hieruit, kan voor 1 mei 2007 gerealiseerd worden. Als eerste stap zal het adoptieteam focus en prioritering aanbrengen voor wat betreft hun inzet.

TOELICHTING

Het adoptieteam

Het adoptieteam van Haarlem, Slachthuisbuurt, bestaat uit:

- Mevrouw Hilda van der Molen (wethouder voor o.a. Sociale Zaken en Welzijn)
- Dhr. E.J. (Bert) de Vries, plv. DG Ruimtelijk Ondernemen en Innovatie van EZ.
- Mevrouw drs. C.P. (Ella) Vogelaar, adviseur, tevens voorzitter van de brancheorganisatie voor reïntegratiebedrijven BOABOREA.

De minister van Verkeer en Waterstaat, drs. K.M.P (Karla) Peijs, is de adoptie-minister.

Aanleiding voor het project 'nieuwe coalities voor de wijk'

Waarom?

Als gevolg van de geconcentreerde aanwezigheid van vele maatschappelijke problemen in de achterstandswijken staat de kwaliteit van het leven onder druk. Vanuit diverse invalshoeken wordt gewerkt aan het verbeteren van deze wijken: verbeteren van woningen en woonomgeving, voorzieningen in de wijk, tegengaan van schooluitval en criminaliteit, vergroten van mogelijkheden tot werk, participatie, integratie, etc. Beslissingen die de leefbaarheid in wijken raken, worden op veel verschillende niveaus en door verschillende partijen genomen. Met de beste intenties werken partijen daardoor soms langs elkaar heen of zelfs tegen elkaar in. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken.

Hoe?

In het project 'Nieuwe coalities voor de wijk' hebben lokale partijen samen met het Rijk, 13 aandachtswijken gekozen, waarin nieuwe coalities gestalte krijgen. Coalities die gezamenlijk kunnen komen tot aanpakken die niet hun oorsprong hebben in de logica van instituties maar die met inspiratie, energie en resultaatgerichtheid op zoek gaan naar aanpakken die werken. Centrale vraag in de zoektocht van deze nieuwe coalities is: **Wat maakt het verschil?** Kernwoorden in deze zoektocht zijn: ontkokerde aanpak, van klein naar groot, kabinetsbreed, tempo, impact op de werkwijze van de overheid, nieuwe samenwerkingsverbanden die verandering brengen, gebruik maken van elkaars expertise en netwerken, concrete resultaten.

Algemene aanpak

Voor elk van de 13 wijken zijn adoptieteams samengesteld. Deze adoptieteams bestaan uit een directeur-generaal, een wethouder van de gemeente waarin de wijk ligt en een onafhankelijk deskundige. De leden van de adoptieteams zetten zich in op het bereiken van concrete resultaten op 1 mei 2007 door:

- Het inzetten van hun netwerken om nieuwe partners te laten aansluiten bij de 'nieuwe coalitie'
- Het inbrengen van hun deskundigheid, zicht geven op concrete zaken die 'het verschil kunnen maken'.
- Inspiratie en energie geven aan het zoekproces naar 'Wat het verschil maakt'.
- Meedenken om obstakels als knellende regelgeving, institutionele kaders te overwinnen.

Korte schets van de problematiek in Haarlem Slachthuisbuurt

De Slachthuisbuurt ligt centraal in Haarlem, net buiten het stadscentrum. Het is een oude arbeidersbuurt met een kleinschalig karakter, in latere perioden vaak

uitgebreid met kleine nieuwbouwprojecten en vernieuwd door sloop en inbreiding. De Slachthuisbuurt bestaat uit krap 3.000 woningen, waarvan 85% in bezit is van de corporaties. Het aandeel eengezinswoningen bedraagt 60%.

In 2004 telde de Slachthuisbuurt 5.769 inwoners, in de buurt is in de afgelopen twee decennia met name de jongere bevolking weggetrokken, met als gevolg dat de bevolking in de Slachthuisbuurt sterk vergrijsd is (aandeel 65-plussers van 18%). De Slachthuisbuurt telt relatief veel allochtonen, ruim 28% van de bevolking is van allochtone afkomst, waarvan veel van Turkse herkomst. Het inkomensniveau in de buurt is laag (18,9% lager dan het Haarlemse gemiddelde), bovendien duidt het hoge werkloosheidspercentage en het hoge percentage bijstandsontvangers op een lage maatschappelijke positie.

Speerpunten

1. Sociaal-economische projecten. Samen met betrokkenen (instellingen, bewoners) zijn projecten benoemd die wezenlijk bijdragen aan de sociale cohesie van de wijk. Een paar voorbeelden: een informatieve website voor de buurt via welke bewoners met elkaar in contact kunnen komen, en Plekken & Gesprekken, een project waarin bewoners met verschillende achtergronden herinneringen (aan plekken in de buurt) ophalen.
2. Sociaal-ruimtelijke projecten. Het terugdringen van drugsoverlast, huisvesting voor een sportschool voor jongeren en de realisatie van een buurtservicepunt.
3. Ruimtelijk-economische projecten, waarbij de focus ligt op het bedrijven-terrein bij het oude Slachthuis van de buurt en daaraan gekoppeld, werkgelegenheid, en op het behoud van een school voor de buurt.

Beoogde resultaten per 1 mei 2007

Ad 1. Sociaal-economische projecten

- a) Buurtfestival organiseren voor 1 mei 2007
- b) Website Zomerzone realiseren
- c) 'Kan wél' levert 5 nieuwe projecten opgeleverd die structureel worden ondersteund.
- d) Onderzoek WAO-ers in de Slachthuisbuurt (hoeveel, oplossingsrichtinge)
- e) Taalcursus voor allochtone vrouwen is succes.
- f) Oprichting platform van bewoners van sloopwoningen.
- g) "Krachtcentrale"; steunpunt realiseren voor mantelzorgers en vrijwilligers
- h) Experiment toewijzen op leefstijl succesvol.
- i) "Plekken en gesprekken" uitvoeren.
- j) Kookproject geadopteerd krijgen
- k) Welkom in de buurt bereikt 50% van de nieuwe bewoners.
- l) Huiskamergesprekken voeren met bewoners.
- m) Sociale activering: minimaal 35 werklozen aan een betaalde baan 'helpen'.

Ad 2. Sociaal-ruimtelijke projecten

- a) Sportschool 'Everybody' huisvesten en beheren
- b) Drugsoverlast halveren.
- c) Realisatie van een buurtservicepunt

Ad 3. Ruimtelijk-economische projecten

- a) Verwerving Slachthuisterrein
- b) Realisatie van 5 woon/werkwoningen voor startende ondernemers
- c) Afgerond onderzoek naar spreiding en haalbaarheid van een brede school
- d) Regiefunctie van het beheer versterkt
- e) Het vernieuwde Reinaldapark functioneert als groenvoorziening voor de buurt.

Aanpak

Het adoptieteam zal als eerste gaan werken aan het aanbrengen van focus en prioritering van bovenstaande projecten voor wat betreft hun inzet. Vervolgens wordt gewerkt vanuit drie optieken:

- Inhoudelijke expertise. De Slachthuisbuurt is niet de enige wijk en ook niet de eerste wijk in Nederland waar het vernieuwingsvraagstuk zich aandient. Van het adoptieteam wordt verwacht dat zij effectieve oplossingsrichtingen kan presenteren.
- Erop toezien dat we integraal blijven werken en dat we geen mogelijkheden over het hoofd zien. In de uitwerking van de projecten lopen we ongetwijfeld in de valkuil van verkokering van beleidsvelden. We verwachten juist van het adoptieteam dat zij in staat zijn om ons te wijzen op de mogelijkheden die er liggen in het smeden van coalities.
- Financieringsstromen helpen stroomlijnen. Met name op het terrein van sociaal-economisch maatregelen lopen we vaak tegen 'geormerkte' budgetten aan, terwijl deze noodzakelijk zijn om op korte termijn slagen te kunnen maken. Onduidelijk is, waar het probleem zit en het team kan helpen dit inzichtelijk te maken.